

Routeplanner bij het OPP

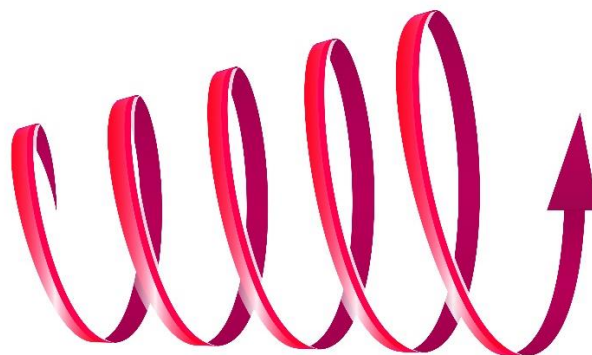
Het OPP als middel

- Het OPP wordt gebruikt als middel om de doelen en onderwijs-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften van kind, leerkrachten en ouder(s)/verzorger(s) in beeld te brengen om vanuit dat overzicht te komen tot het formuleren van haalbare doelen. Deze doelen en de gewenste ondersteuning kunnen vallen onder de basisondersteuning, maar ook onder de Extra ondersteuning. De basisondersteuning en Extra ondersteuning staan beschreven in het Ondersteuningsplan van het SWV Rijn & Gelderse Vallei.
- Indien de onderwijsondersteuningsvraag voor het kind de basisondersteuning van de school overschrijdt, dan kan de school Extra ondersteuning aanvragen bij het SWV. Extra ondersteuning¹ kan bestaan uit:
  - het toekennen van deskundigheid
  - het toekennen van deskundigheid en/of financiën t.b.v. ondersteuning aan de school
  - een vraag voor een (tijdelijke) plaats op een andere school. Hierbij wordt altijd overwogen of een andere basisschool aan de vastgestelde doelen en de daarbij behorende ondersteuning kan voldoen.
  - een vraag voor een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor plaatsing in een SBO of SO school.

Van leerlingbespreking naar Ondersteuningsteam

(bijlage 1: format verslaglegging van de bespreking)

- Als in de leerlingbespreking blijkt dat een leerling onvoldoende profiteert van het onderwijs zoals beschreven in het groepsplan, en/ of als niet duidelijk is wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften zijn van een kind, dan kan de leerling besproken worden bij het Ondersteuningsteam met toestemming van de ouder(s)/verzorger(s). Ouder(s)/verzorger(s) zijn bij deze besprekingen aanwezig. Ze zijn namelijk zeer belangrijke partners.
- De vaste deelnemers in het Ondersteuningsteam zijn de ouder(s)/verzorger(s), IB-er en leerkracht.
- Vanuit handelingsgericht werken vult de school het OPP samen met ouder(s)/verzorger(s) in. Specifiek het deel “overzicht van stimulerende en belemmerende factoren” en de behoeften van kind, ouder(s)/verzorger(s) en school.
- Tijdens vervolgbesprekingen is het OPP leidend: zijn de doelen behaald (opbrengstgericht), zijn er aanpassingen dan wel vervolgdooelen nodig?

---

¹ Extra ondersteuning noemen we binnen het SWV ook wel HGO: handelingsgerichte ondersteuning

Toelichting invullen OPP

Voorblad

- Gegevens leerling en school worden ingevuld

Gegevens leerling, school en ouders

- Alle gegevens van de leerling, ouder(s)/verzorger(s) en school c.q. schoolbestuur worden ingevuld.
- Nadat de leerling is overgegaan naar een volgende groep dan wordt de naam van de nieuwe leerkracht ingevuld. Het OPP kan dan verder groeien.

Reden van opstarten

- Invullen wat de redenen zijn voor het opstarten van het OPP.
- Beschrijf van wie de signalen / zorgen gekomen zijn
- Beschrijf over wie de signalen / zorgen zijn
- Beschrijf zo concreet mogelijk wat er al gedaan is en wat de effecten zijn

Overzicht stimulerende en belemmerende factoren

Stimulerende en belemmerende factoren van kind (rubrieken **A t/m G**).

Probeer dit overzicht zo concreet mogelijk in te vullen, met beschikbare, recente en relevante informatie. De positieve aspecten en de situaties waarin het gewenste gedrag of vaardigheid gezien wordt, worden hierin ook benoemd.

Doelen en onderwijsbehoeften

Hier beschrijft u concreet de doelen en onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

N.B.1. Indien u in een ander document doelen en onderwijs-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften overzichtelijk hebt beschreven, kunt u daarnaar verwijzen.

N.B.2. Indien u een aanvraag wilt indienen voor Handelingsgerichte ondersteuning (HGO) of een Toelaatbaarheidsverklaring dan moet zowel het OPP als het doelenoverzicht meegestuurd worden.

Bijlage 1 Voorbeeld format verslaglegging bespreking

- Doel van deze stap is het gezamenlijk begrijpen van de ontstane situatie, zodat er een adequate aanpak geformuleerd kan worden. Het gaat hierbij met name om de wisselwerking tussen kindkenmerken, kenmerken van de leerkracht en kenmerken van de opvoedsituatie.
- Wat zijn de onderwijs-, opvoedingsbehoeften van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouder(s)/verzorger(s): Wat is nodig om de gestelde doelen te bereiken.
- Er vindt afstemming plaats in de aanpak om het doel te bereiken (wat doen ouder(s)/verzorger(s), wat gaat de leerling doen, wat doet de school, wat doet de externe hulpinstantie(s) om het doel te bereiken en in welk tijdsbestek?
- Graag duidelijk afspreken wie de casusregisseur is. Deze persoon is verantwoordelijk voor het hele proces.

N.B.1. Indien u een ander document voor verslaglegging bespreking Ondersteuningsteam gebruikt, dat goed bevalt, dan kunt u dat naar wens blijven gebruiken. Wel verzoeken we u dan om bovenstaande punten op te nemen.

N.B.2. Indien u een aanvraag wilt indienen voor Handelingsgerichte Ondersteuning (HGO) of een Toelaatbaarheidsverklaring dan moet zowel het OPP als de bespreekverslagen doelenoverzicht meegestuurd worden

Bijlage 2 Planning Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Het invullen van het OPP is nodig, indien de school HGO aanvraagt of een TLV.

N.B. 1. Als u voor de leerling reeds een OPP² heeft ingevuld waarin de stimulerende en belemmerende factoren zijn beschreven, dan mag u - voor zover daar overlap in zit - er naar verwijzen.

N.B.2. Indien u een aanvraag wilt indienen voor Handelingsgerichte ondersteuning (HGO) of een Toelaatbaarheidsverklaring dan moet zowel het OPP als het OPP meegestuurd worden.

N.B. 3. Indien u behoefte heeft aan visuele ondersteuning bij de bespreking, dan vindt u op de website twee communicatiemiddelen. Een link naar een OPP-trap: Hiermee zijn ook de geplande vaardigheidsscores etc. te bepalen (let op meerdere tabbladen). Het tweede document is een overzicht om te werken met DLE-scores.

Indienen

Alle documenten moeten geüpload worden in Kindkans.

Wet- en regelgeving m.b.t. het OPP

Algemeen

Voor de verschillende onderwijstypen, regulier basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs, is doel en de inhoud van het OPP gelijk. Het primaire doel van het OPP is de ontwikkelingskansen van leerlingen te optimaliseren: het belang van de leerling staat voorop. De wijze waarop een school/bestuur het OPP optimaal benut om onderwijs te plannen en te evalueren, verschilt.

Het meest kenmerkend verschil tussen de onderwijstypen is, dat het speciaal (basis) onderwijs verplicht is om voor **alle** leerlingen binnen 6 weken na inschrijving een OPP te hebben vastgesteld.

In het regulier basisonderwijs is een OPP op schrift alleen verplicht voor die leerlingen voor wie een beroep gedaan wordt op Extra ondersteuning.

Extra ondersteuning is daarbij gedefinieerd als alle ondersteuning die via het samenwerkingsverband loopt en waarbij het samenwerkingsverband middelen toewijst.³

De wet biedt scholen/besturen en samenwerkingsverbanden ruimte om zelf een format te ontwikkelen voor het ontwikkelingsperspectief en dit een plek te geven in het eigen volg- en registratiesysteem.

Het samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei en het OPP

Het SWV Rijn & Gelderse Vallei ziet een sterke basis als fundament voor Passend onderwijs.

In het Ondersteuningsplan wordt dit omschreven als 'basisondersteuning als sterk fundament'.

Dat betekent dat geïnvesteerd wordt in brede basisondersteuning en de Extra ondersteuning smal gedefinieerd wordt. Het aantal verplichte OPP's blijft daarmee beperkt.

Wat onder basisondersteuning en wat onder Extra ondersteuning valt, staat beschreven in het Ondersteuningsplan en de Bijlagenbundel.

---

² Een eigen OPP moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

³ In SWV R&GV gaat het om aanvraag arrangeren en aanvraag toelaatbaarheidsverklaring.

Voor het opstellen van een OPP bij Extra ondersteuning vanuit het SWV, gaat het niet om de ondersteuning die de leerling vanuit de basisondersteuning van de school ontvangt zoals verlengde instructie en extra oefening.

De intern begeleider heeft een belangrijke rol bij het opstellen van het OPP. De ouders moeten betrokken zijn geweest bij het opstellen van het OPP. Het overleg met de ouders is op overeenstemming gericht.⁴

Bij een aanvraag voor Extra ondersteuning aan het SWV, moet een OPP toegevoegd worden.

Onderdelen in het OPP die de wet- en regelgeving verplicht stelt:

- *De te verwachten uitstroombestemming van de leerling*
In het basisonderwijs gaat het om de uitstroom naar één van de onderwijssoorten in het regulier voortgezet onderwijs (bijv. vmbo-bb, havo) dan wel uitstroom naar één van de uitstroombestemmingen in het voortgezet speciaal onderwijs
- *De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling*
De onderbouwing bevat ten minste een weergave van de belemmerende en stimulerende factoren (leerling, onderwijs, opvoeding/omgeving) die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling.
- *De te bieden ondersteuning en begeleiding en indien van toepassing, de afwijkingen van het onderwijsprogramma.*
Als een leerling bijvoorbeeld extra ondersteuning krijgt, gericht op gedragsaspecten, dan is een korte beschrijving opgenomen van de doelen en de aanpak.
Als de betreffende leerling zich op de basisvaardigheden naar verwachting ontwikkelt, dan kan voor de doelen en aanpak verwezen worden naar het groepsplan.
Een uitwerking in het OPP-plan is dan niet nodig.
- *Evaluatie van het OPP*
Tenminste één keer per jaar bespreekt de school **met** de ouder(s)/verzorger(s) de ontwikkeling van hun kind en evalueren zij of de gestelde doelen zijn bereikt.

Het is belangrijk dat een OPP een werkbaar document is voor leerkrachten, zodat het ook daadwerkelijk richting kan geven aan het optimaliseren van ontwikkelingskansen van leerlingen.

Het uitgangspunt is dat er voor de leerling met speciale onderwijsbehoeften een beredeneerd aanbod wordt geboden waarin de (tussen) doelen, aanpak en ondersteuning helder zijn verwoord.

Het OPP is een planningsdocument waarbij voor een leerling naar het langere termijnperspectief (uitstroom) wordt gekeken en vervolgens wordt terug geredeneerd.

Welke doelen moeten zeker aan de orde komen om aan de instroomeisen van het V(S)O te voldoen? Wat zegt dat over mogelijk te maken keuzes in de leerstof van de methoden als het gaat om de basisvaardigheden? Is dispenserend voor doelen op de leerlijn nodig?

Het is belangrijk om inzicht te hebben in leerlijnen en vervolgens verantwoorde keuzes te kunnen maken. Uitwerkingen die gemaakt zijn in het project Passende Perspectieven

www.passendeperspectieven.slo.nl en bij CED-leerlijnen www.leerlijnen.cedgroep.nl

kunnen daarbij ondersteuning bieden.

---

⁴ Door het aannemen van de motie Ypma komt er wettelijk instemmingsrecht op het handelingsdeel (ondersteuning en zorg) van het OPP.

Het OPP krijgt zoveel mogelijk een plek binnen of onderliggend aan het groepsplan zodat de leerling maximaal blijft profiteren van de instructie van de leerkracht en de interactie met andere leerlingen. Het OPP heeft een plek in het cyclisch proces van planmatig handelen in de school.

Bronnen:

- Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam (Pameijer, Van Beukering & De Lange, 2009, ACCO)
- Handelingsgerichte diagnostiek: (Pameijer, Van Beukering, 2015 ACCO)
- Indiceren en arrangeren met organisatiemodel IVO Passend Onderwijs (Miedema, 2012, M&O-groep)
- Ontwikkelingsperspectief in het basisonderwijs. Utrecht: PO-Raad
Clijsen A, Spaans G, Pameijer N & Struiksma A.J.C. (2013)